

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de indiener van de initiatiefnota «Initiatiefnota Mediation» (Kamerstuk 33 122, nr. 2).

De voorzitter van de commissie,
De Roon

Adjunct-griffier van de commissie,
Hessing-Puts

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inleiding

Het probleem

De belofte: hoog slagingspercentage en enorm marktpotentieel

Het plan in het kort

De uitwerking

De verdere procedure

II. Reactie van de indiener van de initiatiefnota

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inleiding

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende initiatiefnota. Zij delen de wens van de indiener om mediation als vorm van geschiloplossing te bevorderen. Deze leden hebben enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de initiatiefnota. Naar aanleiding daarvan brengen zij de enige vragen en op- en aanmerkingen naar voren.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota. Zij zijn positief over mediation als geschilbeslechtinginstrument. Het past in de overtuiging van deze leden dat burgers of ondernemingen die een geschil hebben, eerst de verantwoordelijkheid nemen om er met elkaar uit te komen – al dan niet onder leiding van een mediator – alvorens een rechter te adiëren. Zeker nu in het coalitieakkoord een verhoging van de griffietarieven is afgesproken, kan mediation een interessant alternatief geschilbeslechtinginstrument zijn. Met de indiener zijn voornoemde leden van oordeel dat het tamelijk hoge slagingspercentage en het grote aantal voor mediation in aanmerking komende zaken verwachtingen scheppen over het marktpotentieel van mediation. Daar komt bij dat mediation een aantal voordelen kan hebben ten opzichte van een gang naar de rechter. De indiener wijst al op de omstandigheid dat bij mediation niet alleen het symptoom, maar ook het onderliggende conflict wordt aangepakt. Daar komt bij dat partijen, als zij zelf een oplossing aandragen, deze ook eerder zullen aanvaarden en naleven. Zij zullen, als zij er samen uitkomen, in veel gevallen een positiever gevoel hebben over de uitkomst dan wanneer de rechter een salomonsoordeel velst. Verder maakt mediation creatievere oplossingen mogelijk dan een rechterlijk oordeel, nu de rechter zich moet houden aan veel beperktere wettelijke kaders.

De initiatiefnota is voor voornoemde leden aanleiding tot het stellen van enkele vragen.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota. Met waardering voor het feit dat de indiener dit initiatief genomen heeft, hebben zij hierover enige vragen en opmerkingen.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota. Ieder initiatief om de rechtspraak te ontlasten willen deze leden waar mogelijk in beginsel stimuleren. Mediation als vorm van alternatieve geschillenbeslechting is echter niet nieuw. In het bedrijfsleven bestaat inmiddels vertrouwen in dit instrument. Ook de rechterlijke macht

heeft door het project «Mediation naast rechtspraak» sedert een tiental jaren ruime ervaring opgedaan met mediation. De Nederlandse mediator is anno 2011 kwalitatief goed geborgd door de private ontwikkeling van certificerings- en kwaliteitseisen opgezet door het Nederlands Mediation Instituut (NMI), dat een breed draagvlak heeft in het werkveld. In de innovatieagenda rechtsbestel (33 071, nr. 5) is aangekondigd dat mediation verder zal worden ontwikkeld. Mediation is vandaag de dag, zowel binnen als buiten de rechtspraak, een niet meer weg te denken werkwijze geworden om het oplossen van geschillen op een andere manier aan te pakken. Voornoemde leden vragen op welke wijze de initiatiefnota van de indiener aansluit op deze al gaande ontwikkelingen. De leden van de D66-fractie wijzen erop dat de kwalitatief goede, onafhankelijke en toegankelijk rechtspraak flink onder druk wordt gezet door het beleid van het huidige kabinet. De verhoging van de griffierechten maakt de rechtsgang buitengewoon kostbaar en ontoegankelijk voor mensen, er wordt bezuinigd op de opleiding Rechterlijk Ambtenaar in Opleiding (RAIO) terwijl het personeelsbestand van de rechterlijke macht vergrijsst. Ondertussen neemt de toestroom nog van zaken nog altijd toe. Deelt de indiener de mening van deze leden dat mediation niet kan worden gezien als een substituut voor de traditionele rechtspraak en dat er daarom geïnvesteerd moet blijven worden in kwalitatief goede en toegankelijke rechtspraak door een onafhankelijke rechter?

Het probleem

De leden van de PvdA-fractie lezen dat hoewel vele door de indiener genoemde partijen baat bij mediation zouden kunnen hebben, het aandeel van mediation binnen het totaal van de geschillen beperkt blijft en zelfs dalende is. Voor de indiener lijkt de verklaring daarvoor voor ten minste een deel te zitten in de constatering dat mediation als geschiloplossend middel onbekend blijft. Voornoemde leden vragen hoe het kan dat mediation zo onbekend is gebleven. De indiener wijst immers terecht op de vele voordelen van mediation en op de vele professionele partijen die daar baat bij (zouden moeten) hebben. Het komt deze leden daarom als onwaarschijnlijk voor dat deze partijen vanwege onbekendheid met mediation er geen gebruik van zouden maken. Kan de indiener hier nader op in gaan?

De leden van de CDA-fractie lezen in de initiatiefnota dat mediation nog maar in 2,7% van de geschillen waarin een vorm van overeenstemming wordt bereikt, voor een oplossing zorgt. Indiener suggereert enkele mogelijkheden om daarin verandering te brengen, zoals de verplichting voor partijen om aan de rechter in de dagvaarding of het verzoekschrift kenbaar te maken waarom mediation niet is geprobeerd, of, als het is geprobeerd, dat het niet gelukt is overeenstemming te bereiken. Voornoemde leden zijn benieuwd of indiener heeft onderzocht, dan wel of hij bereid is te laten onderzoeken, in hoeverre verplichte mediation zal leiden tot afname van het aantal rechtszaken en een daarmee gepaard gaande besparing bij de rechterlijke macht. Deze leden menen dat als daarvan sprake is het te overwegen is om mediation extra aantrekkelijk te maken door terugbetaling van reeds betaalde griffierechten, eventueel ook wanneer de vaststellingsovereenkomst door de rechter wordt voorzien van een executorialie titel. Graag vernemen zij hierop een reactie van indiener.

De leden van de SP-fractie vragen allereerst welk probleem de indiener signaleert in de praktijk, dat door wettelijke regulering van mediation opgelost zou kunnen worden. Niet voor niets is er ooit expliciet voor gekozen mediation niet wettelijk te reguleren, omdat men wilde voorkomen dat wetgeving de ontwikkeling van mediation in de weg zou

staan. Waarom zou dat nu niet meer gelden? Waarom zou het vastleggen in de wet de juiste methode zijn? Kan mediation niet nu al aangeraden, gestimuleerd en bevorderd worden?

Voornoemde leden merken op dat drie weken na de indiening van deze initiatiefnota de visie van de minister van Veiligheid en Justitie op mediation, (29 528, nr. 7) verscheen waarin ook een wetsvoorstel wordt aangekondigd. Gelet op het feit dat de indiener deze latere visie van de minister nog niet in zijn nota heeft kunnen betrekken, vragen deze leden de indiener wat hij vindt van de visie van de minister op dit onderwerp. In welk opzicht verschilt de indiener van mening met de brief van de minister?

De leden van de D66-fractie vragen of de indiener onderschrijft dat veel zaken zich in beginsel lenen voor mediation maar dat doorslaggevend is of ook de partijen zich lenen voor mediation. De indiener wijst erop dat het gebruik van mediation als alternatief voor de traditionele rechtspraak licht daalt. In hoeverre is dit toe te schrijven aan andere vormen van alternatieve geschilbeslechting en doordat andere partijen in toenemende mate mediationvaardigheden gaan inzetten? Voornoemde leden merken op dat dit misschien nadelig is vanuit het perspectief van de mediators maar niet vanuit het perspectief van de maatschappij. Kan de indiener zijn probleemstelling op dit punt nuanceren? Moeten de verwachtingen ten aanzien van de toename van het aantal mediations worden getemperd met het oog op andere vormen van alternatieve geschillenbeslechting? Uit de Geschilbeslechtingsdelta 2009 (31 753, nr. 19) blijkt dat de achterblijvende ontwikkeling van mediation kan worden verklaard door de onbekendheid van mediation als geschiloplossend middel. Ruim 35% van de respondenten gaf destijds aan dat dit de reden was dat zij niet voor mediation hebben gekozen. Deze leden menen dat wat betreft dit punt de oplossing niet per se ligt in wetgeving maar in betere informatievoorziening, bijvoorbeeld een overheidscampagne in samenwerking met de beroepsgroep. Kan de indiener hierop een reactie geven? Ten overvloede merken voornoemde leden op dat artikel 9 van de richtlijn nr. 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 mei 2008 betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handels-zaken (PbEU L 136) de lidstaten opdraagt dat er voor het grote publiek informatie over mediation beschikbaar is. Graag ontvangen deze leden een reactie van de indiener op het voorgaande. Uit de Geschilbeslechtingsdelta 2009 blijkt dat slechts 53% in een voorkomend geval (waarschijnlijk) opnieuw zou kiezen voor mediation. Kan de indiener een analyse geven van de oorzaak hiervan? Welke conclusies verbindt de indiener hieraan? Ook op dit punt vragen deze leden of de verwachtingen van de voorziene toename van mediations niet moet worden getemperd.

De belofte: hoog slagingspercentage en enorm marktpotentieel

De leden van de PvdA-fractie vragen waar de indiener het streefcijfer van 5% tot 10% voor mediation van het totaal aantal geschillen uit afleidt. Waarom niet 4% of 40%?

De leden van de CDA-fractie zijn benieuwd naar de visie van de indiener op mediation in het strafrecht. Zij verwijzen hierbij naar een pilot die eind oktober 2010 is gestart door de rechtbank Amsterdam in samenwerking met het Amsterdamse Openbaar Ministerie, onder de titel «Mediation naast strafrecht». Uit deze afgeronde pilot is gebleken dat de inzet van mediation naast het strafrecht succesvol is. Mediation blijkt in veel gevallen te leiden tot afspraken tussen dader en slachtoffer of tot spijtbetuiging of excuses door de dader. Daders en slachtoffers zijn na afloop in het algemeen positief over het mediationtraject. Voornoemde

leden zijn van oordeel dat het de moeite waard is om te bezien of mediation naast het strafrecht een vastere vorm kan krijgen. Daarbij denken zij vanzelfsprekend niet aan mediation in gevallen van zware misdrijven, maar uitsluitend bij kleine delicten, zoals eenvoudige mishandeling. Is indiener bereid om in het traject dat volgt op de schriftelijke inbreng ook de mogelijkheden voor mediation in het strafrecht te bezien?

Voornoemde leden wijzen in dit verband overigens op het risico dat de positieve ervaringen uit de hiervoor bedoelde pilot ondergesneeuwd kunnen raken als gevolg van de financieringsstroom in rechtbanken. Kort gezegd krijgen rechtbanken financiering naar rato van het aantal vonnissen dat zij afleveren. Verwijzing door rechters naar mediation blijft daardoor onvoldoende aantrekkelijk. Wat is hierop de visie van de indiener? Is hij met deze leden van mening dat het de moeite waard zou zijn om de financieringssystematiek van de rechterlijke macht tegen het licht te houden, met als doel mediation als geschilbeslechtinginstrument een verdere stimulans te geven?

De leden van de CDA-fractie wijzen erop dat mediation ook enkele nadelen kent. Zo ontbreekt bij mediation een aantal garanties voor procedurele eerlijkheid. Waar rechtspraak zich goeddeels in de openbaarheid afspeelt, blijft wat zich tijdens een mediationproces afspeelt aan het oog en daarmee ook aan de controle van de buitenwereld onttrokken. Dat heeft een aantal bezwaren. Zo ontstaat er nauwelijks jurisprudentie en zal in veel gevallen het wiel opnieuw moeten worden uitgevonden. Ook zal veel aankomen op de professionaliteit van de mediator die eventuele maatschappelijke ongelijkheid waar nodig zal moeten opheffen. Hij zal, met andere woorden, moeten zorgen dat een zwakkere partij zich even goed gehoord voelt als de sterkere partij. Bij een gang naar de rechter zorgen de beginselen en spelregels die bij een rechtsgang horen ervoor dat eventuele machtsongelijkheid niet te beperkend werkt. Bij mediation is er echter een risico van onbalans tussen partijen. De leden van de CDA-fractie oordelen het daarom wenselijk dat er effectief toezicht is op de kwaliteit van mediation. Verder hechten zij waarde aan een goed functionerend register voor mediators. Een betere benutting van mediation als vorm van geschillenbeslechting is het doel. Het register vormt een borg. Logisch zou zijn om aan te sluiten bij de standaard zoals die inmiddels door bijvoorbeeld het NMI is ontwikkeld en vervolgens de komst van de wettelijke regeling en het register aangrijpen om het veld gezamenlijk een nieuwe standaard te laten formuleren. Graag vernemen voornoemde leden de visie van de indiener hierop.

De leden van de D66-fractie merken met het oog op de substantiële verhoging van de griffierechten door het kabinet op dat het feit dat de reguliere rechtsgang onbetaalbaar is nooit de reden moet zijn om dan voor mediation te kiezen. Indiener onderbouwt ook niet dat juist de zaken die uitvallen door de verhoging van de griffierechten zich ook lenen voor mediation. Kan indiener hier nader op ingaan? Daarnaast blijkt uit onderzoek van Gerritsen e.a.¹ dat mediation alleen lagere gerechtskosten met zich meebrengt dan de reguliere rechtsgang als er volledige overeenstemming wordt bereikt. Als er slechts gedeeltelijk of geen overeenstemming wordt bereikt leidt mediation tot een kostenstijging. Mensen die uit financiële noodzaak voor mediation kiezen nemen daarom ook met mediation een groot financieel risico.

Het plan in het kort

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de indiener voorstelt om het begrip mediator wettelijk vast te leggen. Hoewel deze leden de mening delen dat een borging van de kwaliteit van mediators van groot belang is, zijn zij ook huiverig om als het ware een nieuwe geformaliseerde juridische

¹ M. Gerritsen e.a., Kosten doorlooptijden, Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek 2009.

beroepsgroep in het leven te roepen. Immers de voordelen van mediation schuilen ook in de laagdrempeligheid daarvan en in het feit dat betrokken partijen vrijwillig tot overeenstemming komen. Hoe verhoudt het voornemen van de wettelijke verankering zich tot die laagdrempeligheid en vrijwilligheid? Dreigt door van de mediator als het ware een arbiter te maken, de kracht van de mediator niet verloren te gaan?

Een gelijkaardige vraag hebben deze leden als het om het voorstel gaat om de mediationovereenkomst bij wet vast te laten leggen. Ook van de andere voorstellen die de rol van de mediator verder formaliseren zouden de aan het woord zijnde leden graag willen bezien in het licht van de gewenste laagdrempeligheid en vrijwilligheid van mediation.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de indiener voorstellen doet die er toe kunnen leiden dat de toegang tot de rechter slechts mogelijk wordt nadat mediation is geprobeerd. Deze leden zijn groot voorstander van mediation juist omdat dat een instrument is dat vrijwillig wordt gebruikt om uit een conflict te komen. Zij vrezen dat op het moment dat aan mediation een vorm van drang of dwang wordt verbonden dat de effectiviteit van dat middel snel zal kunnen afnemen. Hoe ziet de indiener dit?

Voornoemde leden vragen of het beperken van de toegang tot de rechter voor de initiatiefnemer een beoogd doel is. Deze leden zijn van mening dat met de voorgenoemde drastische verhoging van de griffierechten en de drastische verlaging van de tegemoetkoming voor gesubsidieerde rechtsbijstand, de drempel die dit kabinet voor de gang naar de rechter opwerpt al te hoog is geworden. De leden van de PvdA-fractie zijn tegen een onnodige belasting van de rechter en derhalve voor alle vormen van vroegtijdige geschiloplossing, maar zij menen ook dat het blokkeren van de toegang tot de rechter vanwege bezuinigingen geen doel op zich mogen zijn. Kan de indiener uitgebreid op deze mening ingaan?

Bovendien zal mediation in veel gevallen alleen maar succesvol kunnen zijn als bij een mislukking daarvan de gang naar de rechter openblijft. De kracht van de vrijwillige geschiloplossing schuilt er vooral in dat bij mislukking daarvan de dwingende oplossing via de rechter resteert. Wat is de mening van de indiener op dit punt?

De leden van de PvdA-fractie nemen aan dat de indiener de mening deelt dat als de rechter zichzelf niet ontvankelijk acht omdat er niet eerst mediation heeft plaatsgevonden of dat de rechter partijen verplicht doorverwijst naar mediation, dat de door die partijen reeds betaalde griffierechten dan ook terugbetaald moeten worden? Zo ja, welk bedrag denkt de initiatiefnemer dat jaarlijks dan terugbetaald zou moeten gaan worden? Zo nee, waarom niet?

Tenslotte vragen deze leden of vooral in het kader van het bestuursrecht vroegtijdige geschiloplossing of zelfs het voorkomen van geschillen niet nog meer voor de hand ligt dan mediation of het inschakelen van de rechter. Er kan immers veel onhelderheid over diverse soorten beschikkingen voorkomen worden als de ambtenaren van de desbetreffende bestuursorganen gewoonweg direct contact met de aanvrager opnemen en om uitleg vragen of uitleg geven. Deelt de indiener deze mening? Zo ja, hoe gaat hij deze vorm van vroegtijdige geschiloplossing verbeteren? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV-fractie zijn voorstander van het verbinden van wettelijk kwaliteitseisen aan het beroep mediator. In de initiatiefnota komt echter niet duidelijk naar voren welke kwaliteitseisen de voorkeur genieten van de indiener. Graag vernemen deze leden welke kwaliteitseisen er in ieder geval zullen worden opgenomen in het initiatiefwetsvoorstel.

De indiener laat de mogelijkheid open of er dient te worden aangesloten bij een nieuw register voor mediators of een bestaand registers, zoals het

NMI. Graag vernemen voornoemde leden welke optie de voorkeur geniet van de indiener.

Indiener stelt dat uitdrukkelijk overeengekomen mediationclausules bindend zijn als zij voldoende duidelijk en concreet zijn. Graag vernemen deze leden wat er dient te worden verstaan onder de begrippen duidelijk en concreet.

De initiatiefnota stelt voor de mediator in bepaalde gevallen van kleur te doen veranderen namelijk van mediator tot bindend adviseur. In de initiatiefnota komt de noodzaak van een dergelijke gedaanteverwisseling niet duidelijk naar voren. Graag vernemen deze leden waarom niet wordt volstaan met de huidige regelgeving op dit punt.

Daarnaast vragen voornoemde leden of de indiener het gevaar van het toepassen van de sharia door imams die optreden als mediator niet miskent. De leden van de PVV-fractie hebben zich tijdens de plenaire behandeling van Aanpassing van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken (32 555) kritisch uitgelaten over deze richtlijn mede vanwege geschiloplossing die op basis van de sharia in Nederland plaatsvindt. Invoering van bindende geschiloplossing door de mediator brengt het risico met zich mee dat een mediator een bindend besluit kan nemen op grond van shariawetgeving.

Tevens vragen zij of er nog een plaats is voor het bindend advies naast mediation bij invoering van een dergelijk initiatiefwetsvoorstel als wordt beoogd door de indiener. Graag vernemen deze leden een reactie van de indiener.

De leden van de CDA-fractie lezen in de initiatiefnota dat de indiener onder meer in de wet wil vastleggen dat de vaststellingsovereenkomst op een eenvoudige manier kan worden voorgelegd aan de rechter. Deze kan daaraan executoriale werking toekennen. Voornoemde leden zijn benieuwd of de indiener van oordeel is dat rechterlijke tussenkomst noodzakelijk is. Wanneer partijen het erover eens zijn dat het resultaat van de mediation in executabele vorm wordt vastgelegd in de vaststellingsovereenkomst, is een gang naar de rechter dan nog nodig? Zou, wanneer een van de partijen haar verplichtingen uit de vaststellingsovereenkomst niet nakomt, de wederpartij zich niet rechtstreeks moeten kunnen wenden tot de gerechtsdeurwaarder?

De leden van de CDA-fractie hechten eraan onder de aandacht te brengen dat zij van oordeel zijn dat mediation te allen tijde moet plaatsvinden binnen de kaders van de Nederlandse rechtsbeginselen. Omdat rechterlijk toezicht ontbreekt, is er een risico dat in het mediationtraject elementen sluipen die wezensvreemd zijn aan het Nederlandse rechtsbestel. Ziet ook de indiener dit risico? Overweegt hij om in de door hem aangekondigde initiatiefwet waarborgen ter zake in te bouwen?

De leden van de SP-fractie zijn er vanzelfsprekend voorstander van wanneer partijen zelf (al dan niet met mediator) overeenstemming bereiken in een geschil en er daarmee niet alleen een oplossing wordt bereikt, maar ook het onderliggende geschil wordt opgelost. Deze leden benadrukken echter dat de toegang tot het recht gewaarborgd moet blijven en dat mediation altijd een vrijwillige keuze moet blijven. Zij zijn er tegen dat mediation een verplichtend karakter zou gaan krijgen. Het kenmerk van mediation is nu juist vrijwilligheid. Graag ontvangen zij hierop een reactie.

Enigszins verontrust zijn voornoemde leden over de zin dat partijen die een geschil voorleggen aan de rechter kenbaar moeten maken waarom mediation niet is geprobeerd of waarom mediation niet is geslaagd. Hierin lezen de leden een (begin van een) poging om mediation verplicht te stellen. Waarom zou een rechter bijvoorbeeld niet ontvankelijk zijn indien

mediation niet is geprobeerd? Is het wel zinvol om verplicht te gaan onderhandelen en te trachten tot overeenstemming te komen? Indien een van beide partijen dit niet ziet zitten is de mediation toch gedoemd te mislukken? Graag ontvangen deze leden hierop een reactie.

De leden van de SP-fractie vragen hoe ver het stimuleren en bevorderen van mediation mag gaan. Mag een rechter bijvoorbeeld weigeren uitspraak te doen omdat partijen mediation nog niet hebben geprobeerd? Mogen er financiële prikkels worden ingebouwd, zoals een verhoogd griffierecht indien geen mediation heeft plaats gevonden? Levert het een processueel voordeel op wanneer een van beide partijen mediation wel wil proberen en de ander niet? Graag ontvangen deze leden een beschouwing hierop. Mediation zou niet mogen worden opgedrongen door het recht onbetaalbaar te maken (denk aan het verhogen van de griffierechten of de bezuinigingen op de gesubsidieerde rechtsbijstand). Graag ontvangen deze leden een reactie hierop van de indiener. Voornoemde leden wijzen er op dat de verplichte doorverwijzing door rechters naar mediation averechts zou kunnen werken. Mediation kan toch juist gedijen omdat er altijd nog de gang naar de onafhankelijke rechter mogelijk is? Het is toch aan de rechter om te beoordelen of een zaak zich voor mediation leent?

De leden van de SP-fractie lezen dat indiener voorstelt om mediationclausules als bindend te beschouwen. Is het voor bijvoorbeeld consumenten wel steeds duidelijk wat er in de kleine lettertjes van de algemene voorwaarden van bedrijven staat? Hoe wordt er voor gezorgd dat de zwakkere partij (werknemer, consument, huurder) wordt beschermd? Wie mag de mediator bijvoorbeeld aanwijzen?

Voornoemde leden betwijfelen of het verstandig is de mediator te laten beslissen op bepaalde onderdelen van het geschil of het hele geschil. Is het niet juist de kracht van de mediator dat deze geen zeggenschap heeft over de inhoud? Bestaat niet het risico dat partijen niet meer open het mediationtraject ingaan en vrijuit zullen spreken indien dezelfde mediator mogelijk in een later stadium bindend adviseur zou worden?

Deze leden vragen ook een toelichting op de e-kantonrechter. Bestaat er een recht op inspraak op de omvang of formulering van het (deel)geschil dat wordt voorgelegd aan deze rechter? Krijgen partijen nog de kans aan deze rechter toe te lichten hoe de mediation is verlopen, indien deze ook de tenuitvoerlegging gaat vaststellen?

De aan het woord zijnde leden vragen de indiener naar zijn ideeën over de te stellen kwaliteitseisen. Hoe zou de regulering van het beroep van mediator volgens de indiener vorm moeten krijgen? Welke rol zou het NMI hierin moeten krijgen?

De leden van de D66-fractie vragen of de indiener nader kan toelichten wat de overwegingen zijn om de mediation overeenkomst wettelijke vast te leggen. Welke problemen uit de praktijk geven hier aanleiding toe?

Voornoemde leden vragen of mediation clausules die zijn overeengekomen niet altijd al bindend zijn voor partijen als dit zo uitdrukkelijk is overeengekomen. Hoe verhoudt het verbindend zijn van de mediation clausule zich met het feit dat er bij partijen in de eerste plaats de wil moet bestaan om er samen uit te komen? Welke consequenties zou het niet nakomen van een verbindende mediation clausule volgens de indiener moeten hebben?

Hoe verhoudt het wettelijk regelen van de mogelijkheid om op eenvoudige manier een executoriale titel te verkrijgen bij de rechter zich tot het eerder genoemde voordeel van mediation dat bij partijen zelf overeenstemming bereiken en dat niet alleen het geschil maar ook het onderliggende conflict wordt opgelost? Komt het dan vaak voor dat partijen na een succesvol afgeronde mediationprocedure het onderliggende probleem toch niet is opgelost? Verder vragen de leden van de D66-fractie waarom het niet voldoende is dat een vaststellingsovereen-

komst, zoals opgenomen in artikel 7:900 van het Burgerlijk Wetboek (BW) in een proces-verbaal overeenkomstig artikel 87 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv), een beschikking of vonnis kan worden neergelegd of (in een niet-aanhangige zaak) in een notariële akte een executoriale titel oplevert.

Voornoemde leden vragen of de indiener ook van mening is dat de reden waarom mediation niet is geprobeerd of niet is gelukt ook door de rechter op redelijkheid getoetst moet worden. Kan de indiener dit nader toelichten?

De uitwerking

De leden van de D66-fractie zouden graag meer duidelijkheid krijgen over de planning van de initiatiefwet. Wanneer verwacht de indiener de initiatiefwet aan de Kamer aan te bieden? Kan de indiener hiervoor een concrete datum noemen?

De verdere procedure

De leden van de PvdA-fractie hebben vragen over de status van de initiatiefnota. Deze leden lezen dat de nota tegelijkertijd met de aanbieding aan de Kamer in consultatie is gebracht. Moeten zij het zo begrijpen dat de rol van de Kamer gelijk is aan die van de andere partijen aan wie de nota is voorgelegd? Zo ja, waarom heeft de indiener niet eerst die consultatieronde met externe organisaties afgerond en vervolgens een meer voldragen product – eventueel in de vorm van een wetsvoorstel – aan de Kamer voorgelegd? Zo nee, hoe moeten zij de rol van de Kamer dan wel zien?

Voornoemde leden hebben inmiddels ook kennisgenomen van de opmerkingen die diverse organisaties hebben gemaakt over de voorliggende initiatiefnota. Het komt deze leden, gezien de stand van de nota, als niet heel zinnig over om de vragen die vanuit deze organisaties komen ook nog via deze inbreng aan de indiener voor te leggen. Deze leden nemen aan dat de indiener die opmerkingen en zijn reactie daarop meeneemt in de verdere behandeling van de nota en daarover schriftelijk rapporteert bij de beantwoording van dit schriftelijk overleg.

De leden van de SP-fractie vragen of de indiener kennis heeft genomen van de bezwaren van de gerechtsdeurwaarders tegen zijn voorstel in de Staatscourant.¹ Met name het beter afdwingbaar maken van afspraken stuit op bezwaren. Omdat het bijzonder ingrijpend is wanneer mediation tot beslaglegging door een deurwaarder leidt, zouden partijen mediation wellicht juist willen mijden. Bovendien zijn al onze dikke wetboeken met waarborgen er toch niet voor niets, aldus de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders. Graag ontvangen deze leden een reactie hierop.

De leden van de D66-fractie vragen welke belangengroepen voor 31 januari 2012 gereageerd hebben, wat hun reacties waren en wat de indiener met deze reacties gaat doen.

II. Reactie van de indiener van de initiatiefnota

¹ <http://sconline.sdu.rijksweb.nl/artikelen/details/2011/november/24/-Afspraken-mediation-makkelijker-afdwingbaar-maken.html>.